

BPH

Beteende- och personlighets- beskrivning hund

En beskrivning för alla hundar

SVENSKA KENNELKLUBBEN

Vad har din hund för personlighet?

Orädd, nyfiken eller kanske energisk? Genom att delta på BPH får du reda på detta - och mycket mer! Svenska Kennelklubbens Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH, finns på flera håll i landet. Den är utformad för att passa alla hundar, oavsett ras.

SVENSKA KENNELKLUBBEN

Nyfiken!

Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH

Beteende- och personlighetsbeskrivning hund, BPH, är Svenska Kennelklubbens mentalbeskrivning. BPH ger en bild av en hunds reaktioner och känslolägen i olika situationer. Varje BPH-beskriven hund bidrar med en liten del till ökad kännedom och förståelse för just den rasens vardagsbeteende men också för vår hundpopulations mentala egenskaper i stort. BPH beskriver hundarnas reaktioner utan att värdera dem. I BPH används inte begrepp som ”godkänd” eller ”icke godkänd”, inte heller rangordnas hundarna på något vis.

Hundraser har olika arbetsuppgifter och användningsområden. Det har inte bara format deras utseende utan också deras beteenden. En hund av en ras som fungerat som vakthund har andra egenskaper än till exempel en sällskapshund, en jakthund eller en vallhund. Hundars varierande mentala egenskaper gör att vi har nytta av dem på olika vis i vår vardag och gör dem till upp-

skattade familjemedlemmar. Frågor om mentalitet är därför angelägna för special- och rasklubbar, uppfödare och inte minst för dig som hundägare.

Bra att veta om BPH

Din hund måste ha fyllt 12 månader för att kunna genomgå BPH. Det finns ingen övre åldersgräns. Den ska vara ID-märkt och vaccinerad. Oregistrerade hundar måste ha tävlingslicens. Du som ägare eller förare ska vara medlem i SKK eller i special-/rasklubb. Det fordras inga förberedelser och det finns inga krav på att din hund ska vara lydig. Vill du inte släppa den lös kan den ha lina på sig. Du som hundägare behöver inte ha några förkunskaper och du får instruktioner av testledaren om hur du ska gå till väga vid varje moment. BPH består av åtta moment och tar ca 30-45 minuter. Efter att du och din hund gått banan sammanfattar beskrivaren hundens reaktioner och redovisar dem för dig.

Vad kan jag som hundägare lära mig av BPH?

Utifrån de reaktioner din hund visar vid de olika momenten kommer du att få en tydligare bild av var den har sina starka sidor och under vilka omständigheter den kanske behöver stöd och uppmuntran. Beskrivningen kan också ge dig en förklaring till uppträdande och agerande hos din hund som du uppfattar som krävande eller oönskade. BPH säger inte allt om din hund, men kan bidra med en hel del information.

Vad har klubbar och uppfödare för nytta av BPH?

BPH är ett verktyg för uppfödare så att de med större säkerhet ska kunna välja avelsdjur som nedärver den mentalitet som önskas hos avkomman och i förlängningen utvärdera valparnas egenskaper. Ju fler hundar som deltar på BPH desto större blir kunskapen om rasens

mentala egenskaper. För ras- och specialklubbar ger BPH ett bra underlag för diskussioner och strategier rörande mentalitet.

Vem ansvarar för BPH?

Svenska Kennelklubben, SKK, är huvudman för BPH. I praktiken är det SKKs Kommitté för hundars mentalitet, KHM, som ansvarar för utbildning och kvalitetssäkring av funktionärer. Ras- och specialklubbar, länsklubbar, Svenska Jägareförbundet och privata aktörer arrangerar BPH utifrån SKKs regelverk och bestämmelser. SKK ansvarar för att alla BPH-resultat stambokförs och redovisas.

Anmälan

På SKKs hemsida, skk.se/bph, hittar du samtliga BPH-arrangörer och deras kontaktuppgifter. Vill du gå BPH med din hund anmäler du dig till valfri arrangör.

Momenten i BPH

Främmande person

En främmande person, testledaren, kommer fram till föraren och hunden. Här beskrivs hur glad hunden är i främmande människor, hur trygg den är men också om den har en tendens till oro och/ eller undvikande eller rent av avvisar umgänget med aggression.

Föremålslek

Både hundägare och testledare leker med hunden. Momentet har två syften, dels att dokumentera lusten till föremålslek, dels att beskriva hundens benägenhet att involvera sin förare i leken.

Matintresse

Hunden får prova att ta godbitur burkar vars lock antingen är öppna eller olika hårt åtskruvade. Syftet är dokumentera hur mycket hunden är villig att jobba för att nå sina matbitar och hundens generella intresse för mat. Förhoppningen är också att i momentet fånga hundens uthållighet. Även hundens tendens att ta kontakt med sin förare beskrivs.

Överraskning

En silhuett av en person i halvfigur reses hastigt upp framför hunden när den kommer gående. Hunden får gå fram och nosa på figuren. I momentet beskrivs hundens reaktion vid en överraskning, hur nyfiken den är och hur lätt den har att övervinna en eventuell negativ känslomässig upplevelse.

Skrammel

En metalltrumma med en kedja i genererar ett högt, skramlande ljud som startar när hunden närmar sig. Hunden får gå fram och nosa på trumman. Syftet är att beskriva hundens reaktion vid oväntade ljud, hur nyfiken den är och hur lätt den har att övervinna en eventuell negativ känslomässig upplevelse.

Närmande person

En person klädd i rock, bredbrättad hatt och mörka solglasögon närmar sig långsamt hunden. När personen kommit inom ett visst avstånd vänder den sig om och står stilla. Hunden släpps fram för att undersöka och ta kontakt. Momentet beskriver hundens reaktioner i mötet med personer som ur hundens perspektiv kan upplevas som avvikande.

Underlag

Hunden och föraren går över ett stycke kor-rugerad plast. Syftet är att se om hunden är trygg eller eventuellt blir osäker för att gå på annorlunda underlag.

Skott (valfritt moment)

Två skott avlossas ca 50 m från ekipaget, ett när hund och förare är i rörelse, ett när de står still. Syftet är att dokumentera hur hunden reagerar vid ljudet av skott.

BPH beskriver hundens vardagsbeteende

Det finns många egenskaper hos våra hundar som påverkar såväl hundens eget välmående som oss hundägare. Även om inte alla beteenden som en hund kan uppvisa i vardagen låter sig beskrivas på BPH så ger beskrivningen en god bild av flera viktiga egenskaper hos en hund.

BPH-beskrivningen fokuserar på följande beteendegrupper:

Socialitet/hälsning

Socialitet ger en uppfattning om hur intresserad hunden är av främmande människor. Här beskrivs om hunden är nyfiken och tar kontakt, hur ivrigt och länge den hälsar eller om den kanske inte alls vill umgås med personen i fråga. Raser som avlats för ett självständigt arbete visar kanske inte samma engagemang i kontakten med människor som de raser där ett nära samarbete varit en förutsättning för att hunden ska fung-

era väl inom sitt område. En hunds egna erfarenheter, positiva såväl som negativa, spelar också in.

Undergivenhet

En hund kan visa undergivenhet, det vill säga göra sig liten och ofarlig, för att "avväpna" en annan individ. Exempel på uttryck för undergivenhet är låg kroppshållning och låg svansviftning, bakåtstrukna öron och slickningar.

Lekintresse

Lekintresse tar fasta på hundens intresse för att leka, dels med ett eget favoritföremål, dels med ett föremål som är standardiserat för BPH. Lekintresset och sättet att leka varierar stort mellan olika hundraser. Inte alla är roade av t ex kampekar, det vill säga att konkurrera om ett föremål, medan andra tycker att det är toppen.

Matengagemang

En hund som uppskattar godbitar är i regel beredd att anstränga sig och försöka flera gånger för att nå den eftertraktade belöningen. Syftet är att beskriva hundens engagemang i försöken att nå mat. Hundar som gillar mat eller godbitar är ofta lätta att motivera i en träningsituation.

Förarkontakt

Förarkontakt avser hundens benägenhet att hålla kontakt med sin förare i leken. Hundens kan också söka stöd och uppbackning hos föraren när den ställs inför ett problem som den inte kan lösa själv. I momentet ”Matintresse” väljer många hundar att ta kontakt med sin förare när de inte lyckas öppna burken med godis.

Nyfikenhet

Nyfikenhet innebär att hunden har en vilja att utforska sin omgivning och föremål i både kända och okända miljöer. Har den blivit skrämmd, kommer nyfikenheten väl till

pass eftersom den hjälper hunden att närma sig och undersöka det som utlöst känslan och i förlängningen komma över den.

Rädsla/osäkerhet

Rädsla är en naturlig del av hundens beteende. Det handlar om självbevaringsdrift och att inte utsätta sig för det som kan vara farligt. Många hundar ökar avståndet till det som skrämmer, andra kan bli passiva medan somliga hundar kan reagera med aggression. I några av momenten på BPH beskrivs om hunden blir rädd men också hur lätt den har att komma över sin rädsla.

Hot/aggressivitet

Många hundar visar någon gång hotbeteenden eller aggressiva beteenden. De är naturliga inslag i hundens beteenderepertoar men ska inte ta sig sådana uttryck att hunden upplevs som skrämmande och problematisk, varken av ägare eller omvärld. Precis som för rädsla beskrivs hur lätt en hund som blivit arg har att komma över sina känslor.

Martin Larsson, Connor 5 år, kromfohländer

Varför går du BPH med dina hundar?

-Jag har gått Mentalbeskrivning Hund, MH, med mina tidigare hundar och jag är intresserad av hundars mentalitet. Jag tyckte det skulle vara spännande att se hur Connor reagerade på olika retningar och stimuli.

Vad tycker du om beskrivningen?

-Momenten var bra, med lagom variation. Som hundägare blev jag också väldigt väl omhändertagen, jag fick tydlig information längs banan om vad som skulle hända och hur jag skulle göra. Det var en väldigt trevlig och avspänd stämning.

Reagerade Connor oväntat någon gång?

-Jag visste ju att han var en trygg hund, men BPH visade att han var ännu tryggare än jag väntat mig. Han är inte heller särskilt intresserad av mat så att han inte brydde sig så mycket om att leta godis var ingen överraskning. Inför skottmomentet var jag lite nervös för jag visste inte hur han skulle reagera men han brydde sig inte alls.

Redovisning av BPH-resultat

Din hunds resultat redovisas i SKKs e-tjänst Avelsdata på tre sätt: protokoll, spindel-diagram och sammanfattande beskrivning.

BPH-protokoll/spindel-diagram

Medan du och din hund genomgår momenten på BPH-banan fyller beskrivaren i ett protokoll. Ett lågt värde på skalan innebär att hunden inte uppvisar det aktuella beteendet och/eller bara gör det en kort stund. Ett högt värde innebär att den visar beteendet i stor utsträckning och/eller under lång tid.

Protokollsnoteringsarna för hundens beteende samlas i beteendegrupper och redovisas i ett så kallat spindel-diagram (se sidan 10). Spindel-diagrammet graderas från 1 till 5. I spindel-diagrammet finns två olika linjer. Den blåa beskriver rasens genomsnittliga värden, den röda den aktuella hundens. Du kan alltså jämföra hur just din hund förhåller sig till övriga beskrivna hundar i rasen. I exemplet med spindel-diagrammet på nästa sida ser vi

en hund som hälsar både intensivare och längre på den främmande personen än vad medelhunden i rasen gör (*Hälsning*). Leker gör den gärna - både med sin egen leksak och med den lånade, nya leksaken (*Lekintresse*). Hunden visar i jämförelse också mindre rädsla/osäkerhet, förutom när det gäller att gå över ett avvikande underlag (*Rädsla/osäkerhet*). Den använder varken hot eller aggressivitet (*Hot/aggressivitet*). Därutöver är den nyfiken (*Nyfikenhet*) och ber sin ägare om hjälp att få tag i matbitarna och om att vara med i leken (*Förarkontakt*).

Sammanfattande beskrivning

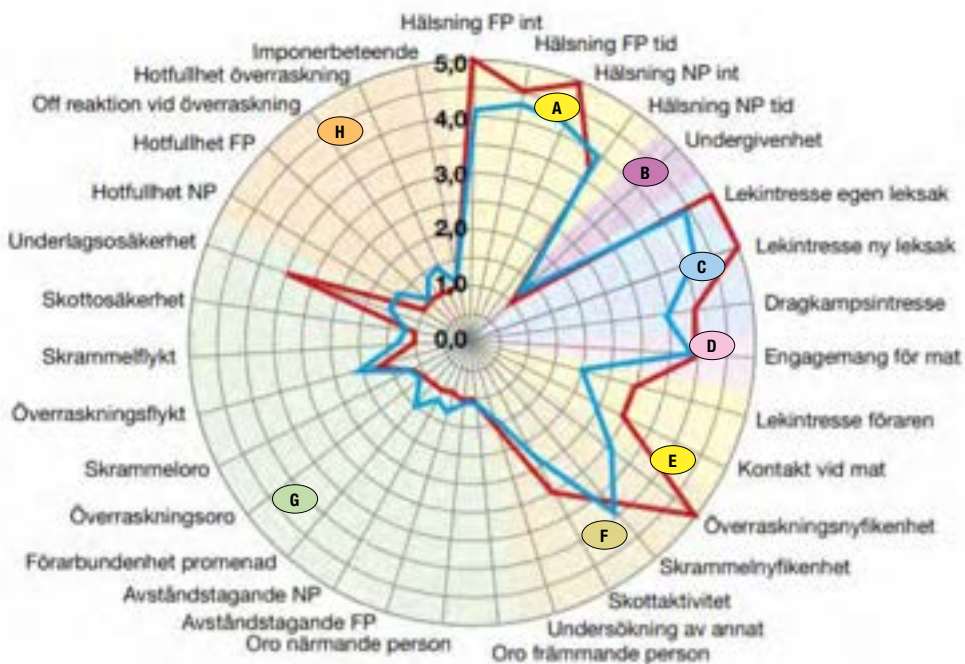
När beskrivningen är genomförd informerar beskrivaren dig om hur hunden har agerat under de olika momenten och du får en sammanfattande beskrivning. Den är beskrivarens subjektiva uppfattning av hunden och har visat sig fånga väsentliga delar av en hunds känslor och personlighet.

Fördjupad genomgång

Om hunden visar stor rädsla eller stor aggression kan beskrivaren välja att göra en så kallad fördjupad genomgång. Många problematiska beteenden hos våra hundar kan avhjälpas eller förbättras med träning. Svenska Brukshundklubbens lokalklubbar

har stor kompetens på område och erbjuder en bred kursverksamhet. Idag finns också ett rikt utbud av privata hundtränare/ instruktörer. Träningmetoder- och filosofi skiljer sig dock åt mellan olika aktörer och det är klokt att vara noggrann i sitt val av instruktör/tränare.

Exempel på spindeldiagram

— RM = Rasmedel — HV = Hundens värde FP = Främmande person NP = Närmande person

- A Hälsning
- B Ungervgivenhet
- C Lekintresse
- D Matengagemang
- E Förarkontakt
- F Nyfikenhet
- G Rädsla/osäkerhet
- H Hot/aggressivitet

Beskrivning – inte prov!

BPH är just en beskrivning och inte ett prov eller test. Det betyder att din hund inte får betyg, poäng eller kan vinna priser. Inte heller får den beteckningen godkänd/ icke godkänd.

Genomförd BPH

När din hund har gått BPH-banan kommer den att få noteringen ”genomförd BPH” i SKKs register. Det innebär att samtliga moment genomförts med kryss i alla aktuella rutor i protokollet. BPH kan vara genomförd med eller utan skottprov. ”Genomförd BPH” säger dock inget om hur hunden reagerat i de olika momenten.

Avbrutet BPH

Under beskrivningen förekommer moment som är avsedda att överraska hunden. Det är

inte ovanligt att den till en början reagerar med rädsla eller hot. Innan hunden får gå vidare till nästa moment ser man dock alltid till att den kommer över sin rädsla eller aggression. Klarar den inte det, eller om den av någon annan anledning inte mår bra i situationen, kan beskrivningen avbrytas. Detta görs av omtanke om hunden, antingen av beskrivaren eller av dig som hundägare/förare. Om din hunds beskrivning avbryts kan du anmäla den till ytterligare ett beskrivningstillfälle. Du måste då beskriva din hund på en annan bana än den ni gått på tidigare. Om BPH-beskrivningen har avbrutits eller om din hund deltagit på Mentalbeskrivning Hund (MH) eller annan mentalbeskrivning/test måste det gå minst sex veckor innan nästa beskrivningstillfälle.

Björn Eek & Crut 6,5 år och Grey 1,5 år, norsk älghund grå (gråhund)

Varför går du BPH med dina hundar?

-Jag vill ha en objektiv beskrivning av deras mentala egenskaper. Jag vill också ha möjlighet att jämföra mina hundar med andra beskrivna hundar i rasen för att se hur de liknar, eller kanske skiljer sig från, dem. BPH ger mig en bild av hundarnas mentala styrkor och svagheter.

Vad tycker du om beskrivningen?

-Den är bra. Jag trycker beskrivarna har varit väldigt duktiga på att förklara varje moment och hundarnas reaktioner. I BPH finns flera situationer som går att överföra både till hundarnas vardag och deras funktion som jakthundar

Reagerade någon av dem oväntat?

-Nej, egentligen inte. Gråhunden är ju en ras som ska jobba självständigt och det syntes under beskrivningen. De är inte jätteintresserade av människor eller av att leka, och vid överraskningen reagerade de precis som en klok älghund ska göra, det vill säga de höll ett säkerhetsavstånd innan de beslutade sig för att gå nära och undersöka retningen.

Foto: Magdalena Ström-Eriksen

Förklaringar till några av begreppen i BPH-protokollet

- **Positiv hälsning** En positiv hälsning är fri från rädsla, hotfullhet, undergivenhet och vilja att hävda sig. Den upplevs ofta som hjärtlig och avspänd. Hur hundar hälsar, och under hur lång tid, varierar mycket beroende både på situationens beskaffenhet och på hundens personlighet. Den positiva hälsningen tar sig flera uttryck, vanligt är att hunden viftar på svansen, kanske hoppar den och trampar runt i sin uppymdhet.
- **Lekbeteenden** I leken uppvisas och provas beteenden utan att det är på allvar. Rollerna skiftar mellan de lekande parterna och bett/fasthållanden är endast symboliska. Om leken kretsar kring ett föremål, som i BPH-beskrivningen, kan man observera allt från jakt och efterrusningar till att hunden ”dödar bytet” med intensiva huvudskakningar.
- **Utforskandebeteenden** Beteenden som leder till att hunden får mer information om en retning. De innebär oftast att hunden rör sig mot, eller ända fram till, retningen. På vägen använder den sig av såväl syn-, hörsel- som luktinformation.
- **Aggressiva/hotfulla beteenden** Aggressiva beteenden avspeglar en vilja hos hunden att få det som väckt obehag att avlägsna sig. För att lyckas med detta kan hunden sträcka upp sig för att verka större, den kan resa ragg och höja svansen. Den kan också dra upp läpparna och visa tänderna och/eller morra. I BPH dokumenteras tre varianter av aggressiva/hotfulla beteenden.
 - **Hotfullhet:** Genom olika hotbeteenden försöker hunden stoppa eller skrämman iväg retningskällan. Exempel på hotbeteenden är dova skall och utfall. I BPH beskrivs hundens intensitet i hotfullheten i syfte att få ett mått på hundens aggression.
 - **Imponerbeteende:** Karakteriseras ofta av stel kropp, höjd stilla svans och en stirrande blick mot den andra parten. Vid närkontakt kan hunden försöka att mer aktivt mäta sig fysiskt, t ex genom att klättra eller hoppa upp mot personen, kanske genom att gripa med munnen runt en arm eller hand och hålla fast.
 - **Bitbeteende:** Hundens benägenhet att med hjälp av tänderna få funktionären att upphöra med hanteringen eller avlägsna sig. Skalan sträcker sig från blottande av tänder till bett.
- **Rädsla** Det här tillståndet inrymmer flera nyanser, allt från en känsla av osäkerhet och oro, över ängslighet och rädsla, till stark fruktan. BPH beskriver flera uttryck för rädsla hos hunden.
 - **Flykt/avståndsökande:** Till den här kategorin hör beteenden som syftar till att öka avståndet mellan hund och retning genom att hunden själv förflyttar sig bortåt. Den kan rygga, göra en undanmanöver eller fly.
 - **Passiv oro:** Beteenden som kan tolkas som ett mer passivt sätt hos hunden att hantera en obehaglig situation. De kan avspegla en oro eller ängslan för framtida eller pågående händelser som kan ta sig uttryck i hässjande, munslick, låg kroppshållning och frysning, det vill säga att hunden inte rör sig ur fläcken och inte svarar på retningar.

- **Förarbundenhet/separationsoro:** Många hundar kan uppleva otrygghet och oro i samband med att separeras från sin ägare/familj. Det kan synas genom att hunden tvekar eller vägrar att lämna föraren när testledaren vill ta den på en kortare promenad och att hunden rusar mot föraren på vägen tillbaka.
- **Tid till kontakt:** Ett tecken på rädsla är ovilja att undersöka det som skrämmer. Det gör att tiden det tar innan hunden tar sig fram till retningskällan kan vara ett mått på hur skrämmande situationen upplevdes.
- **Tid till kontroll:** Hundar som blir rädda behöver olika lång tid på sig för att komma över känslan. I BPH mäts den tid hunden behöver för att återfå kontroll och inte längre vara osäker.

Andra tecken på rädsla som kan synas vid BPH är om hunden ändrar tempot när den passerar testretningen, ändrar

riktning för att på så sätt öka avståndet eller vägrar gå förbi retningen över huvud taget.

- **Startreaktion** Är en omedelbar, men omedveten, reaktion på en plötslig och oväntad händelse. Många muskler i kroppen blir snabbt aktiverade vilket kan leda till exempelvis en snabb huvudrörelse, att hunden hoppar till eller en kvick flyktreaktion.
- **Skottaktivitet** En förhöjd aktivitet och uppmärksamhetsgrad hos hunden kan väckas när ett skott avlossas som en följd av att hunden förväntar sig en positiv händelse.
- **Undersökning av annat än testretning** Här noteras om annat än testretningen fångar hundens intresse och att den till följd av detta riktar sitt engagemang mot omgivningen.

Läs mer i BPHs Beteendedefinitioner på skk.se/bph.

Monika Jansson, kennel Mountjoy, uppfödare av engelsk springer spaniel

Varför går du BPH med dina hundar?

-Jag vill veta vad mina hundar har för mentala grundegenskaper och det får jag en bra bild av på BPH.

Vad tycker du om beskrivningen?

-Den är jättebra! Innan BPH fanns gjorde jag andra mentalbeskrivningar, men BPH är mer komplett och bättre validerad. Många av de mentala egenskaper som jag uppskattar hos rasen beskrivs i BPH.

Använder du BPH i ditt avelsarbete?

-Självklart! Alla mina avelstikar gör BPH. När jag letar avelshanan så tittar jag både på hanhundens egen BPH-resultat och på resultatet hos de valpar han har sedan tidigare. Tyvärr är det inte så många avelshanan som har gjort BPH. Det vore mycket värdefullt om fler gjorde det. Jag försöker också få så många som möjligt av de hundar jag föder upp att genomgå BPH. Det är viktigt för att jag ska kunna utvärdera mentaliteten i kullarna.

Visa att hunden har gjort BPH

Om din hund har ”Genomförd BPH” kan du köpa den fina BPH-rosetten av arrangören!

Du kan också ladda hem ett webbmärke att publicera på din hemsida eller på sociala medier. Du hittar märket på skk.se/bph.

Foto: Magdalena Strom-Eriksson

Inger Hansson, kennel Wictorys, uppfödare av cairnterrier och russkaja tsvetnaja bolonka

Varför går du BPH med dina hundar?

-Därför att jag är nyfiken på hur de reagerar i beskrivningens olika situationer. BPH ger mig också en bild av mina hundars mentala egenskaper i förhållande till andra hundar i rasen. Mentalbeskrivningar är även till hjälp för klubbarna i arbetet med t ex de rasset specifika avelsstrategierna.

Vad tycker du om beskrivningen?

-BPH har ju en koppling till hundarnas vardagsbeteende och det tycker jag är bra. Beskrivningen innehåller intressanta moment och situationer som hundarna kan råka ut för till vardags. Jag uppskattar den omfattande resultatredovisningen i SKK Avelsdata.

Använder du BPH i ditt avelsarbete?

-I mina raser är det än så länge ganska få beskrivna individer. Ju fler som beskrivs, desto mer användbart blir det ju. På sikt kommer BPH nog att få allt större betydelse. Mentalitet är en viktig del i uppfödarens avelsbeslut och BPH är ett bra hjälpmedel för att kunna välja hundar med de mentala egenskaper man vill ha.

BPH-uppfödardiplom

Har du fött upp minst fem hundar som deltagit på BPH? Då kan du ansöka om ett BPH-uppfödardiplom och ladda ner ett webbmärke som du kan använda på din webbplats eller i sociala medier! Läs mer på skk.se/bph.

Svenska Kennelklubbens BPH uppfödardiplom har tagits fram för att premiera de uppfödare som deltar på BPH med egna hundar och uppmuntrar valpköpare att gå på BPH med sina hundar.

Filmen om BPH

Vill du se hur BPH går till? I "Filmen om BPH" får du se samtliga moment, möta hundägare och deras hundar och höra uppfödare och klubbrepresentanters synpunkter. Filmen är ca 20 minuter lång och du hittar den på skk.se/bph.

Enkät om din hunds vardagsbeteende

Om du har gått BPH med din hund eller funderar på att göra det, hjälp oss öka kunskapen om hundars beteende och att utvärdera BPH genom att svara på frågorna i Sveriges lantbruksuniversitets enkät! Läs mer och fyll i dina svar på skk.se/bph.

Läs mer om BPH på www.skk.se/bph

Mer information om BPH hittar du på Svenska Kennelklubbens webbplats. Här får du värdefulla tips och råd och kan ta del av regler och övriga BPH-dokument i sin helhet.

Du hittar också information om hur du anmäler dig och din hund.

SVENSKA KENNELKLUBBEN

HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

POSTADRESS Box 771, 191 27 Sollentuna
BESÖKSADRESS Rotebergsvägen 3, Sollentuna
TELEFONNUMMER 08-795 30 00
MEJLADRESS bph@skk.se
WEBBPLATS www.skk.se

Agria
Djurförsäkring

Stolt samarbetspartner sedan 1964